

Nr 586

Av herr Tistad och fru Segerstedt Wiberg, om överförande av trafikövervakningsuppgifter till personal utan fullständig polisutbildning.

(Lika lydande med motion nr 647 i Andra kammaren)

Brottsligheten visar en under senare år fortlöpande stegring. Trafikintensiteten på gator och vägar har också ökat avsevärt. Detta ställer ökade krav på polisen, och det är uppenbart att dess personella resurser är otillräckliga.

För budgetåret 1969/70 har polischeferna yrkat sammanlagt 2 537 och länsstyrelserna 2 404 nya tjänster. Rikspolisstyrelsen har föreslagit att 970 nya tjänster inrättas, varav 788 egentliga polistjänster. Regeringen föreslår i statsverkspropositionen 470 nya tjänster, varav 399 egentliga polistjänster.

Situationen är inte ny. Polischeferna och länsstyrelserna har år efter år redovisat behov av ett stort antal nya tjänster. Vid budgetbehandlingen har antalet varje år nedskurits avsevärt. Det är uppenbart att det föreligger ett ackumulerat personalbehov, och kraven på personalförstärkningar kan därför väntas återkomma.

I detta läge är det nödvändigt att omsorgsfullt pröva alla möjligheter att rationalisera polisverksamheten och överföra uppgifter från polisutbildad personal till befattningshavare med lägre utbildning. För detta ändamål har rikspolisstyrelsen i år begärt inrättande av 180 nya tjänster utanför polis-karriären, varav 153 för kontorspersonal. Regeringen föreslår sammanlagt 78 tjänster, vilket innebär en minskning i förhållande till rikspolisstyrelsens förslag med 102 tjänster. Möjligheterna till rationalisering av polisverksamheten kommer därigenom att avsevärt beskäras.

Rikspolisstyrelsens förslag till överföring av uppgifter från polispersonal till kontors- och servicepersonal är visserligen ett steg i rätt riktning men är av allt att döma av tämligen begränsad räckvidd. Det kan ifrågasättas om inte mera genomgripande åtgärder är nödvändiga. En åtgärd som bör övervägas är att överföra en del av polispersonalens uppgifter med avseende å trafikövervakning till personal utan fullständig polisutbildning. Så har i viss mån redan skett genom systemet med kommunalt anställda parkeringsvakter enligt lagen den 29 maj 1964 (nr 321) om kommunal trafikövervakning. I England har man emellertid på detta område gått betydligt längre, såsom framgår av det följande.

Enligt Road Traffic Regulation Act 1967 har polismyndigheterna i England

och Wales rätt att anställa särskilda trafikvakter (»traffic wardens») för »att som biträde åt polisen fullgöra åligganden som normalt ankommer på polisen i avseende å kontroll och dirigering av vägtrafik eller beivrande av förseelser i samband med vägtrafik». Trafikvakterna får enligt lagen inte användas för andra uppgifter än inrikesministern bestämmer genom förordning, som skall underställas parlamentet. Lagen gäller med vissa inskränkningar också i Skottland.

Trafikvakterna i England — vilka funnits i åtskilliga år, även före den nuvarande vägtrafiklagens tillkomst — hade tidigare relativt begränsade uppgifter, huvudsakligen övervakning av parkeringsföreskrifter och liknande. Genom en förordning av år 1965 har inrikesministern som »lämpliga uppgifter för trafikvakter» utöver tidigare gällande bestämmelser angivit »kontroll och dirigering av vägtrafik i vägkorsningar och på andra ställen, där trafikstockning förekommer eller väntas, samt alla andra uppgifter som normalt ankommer på polisen i samband med kontroll och dirigering av vägtrafik».¹ Trafikvakterna kan således ersätta polispersonal vid utförande av praktiskt taget alla uppgifter som har samband med trafikövervakning.

Enligt verksamhetsberättelsen för år 1967 för polisen i Storlondons polisområde fanns vid detta års slut 1 247 trafikvakter i Storlondon jämfört med 698 ett år tidigare. Antalet kvinnor bland trafikvakterna i Storlondons polisområde har enligt berättelsen stadigt ökat och uppgick vid utgången av vart och ett av åren 1965—1967 till respektive 8,9, 36,5 och 60,5 procent. Trafikvakterna i Storlondon sysselsattes enligt verksamhetsberättelsen under 1967 i första hand med parkeringsövervakning. »Mot slutet av året utvidgades emellertid deras uppgifter att omfatta trafikdirigering under högtrafiktid och övervakning av vissa övergångsställen vid skolor som eljest skulle ha täckts av polisen.»²

Svenska besökare i London torde inte ha kunnat undgå att lägga märke till de — företrädesvis kvinnliga — trafikvakter som fullgör trafikdirigering i det centrala London under rusningstid.

Med åberopande av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om utredning om överförande av uppgifter med avseende

¹ Without prejudice to the provisions of the Functions of Traffic Wardens Order 1960, the following functions are hereby prescribed as appropriate for discharge by traffic wardens, namely, the control and regulation of road traffic at road junctions or at other places, whether on the highway or not, which are or are likely to be congested with traffic, and any other functions normally undertaken by the police in connection with the control and regulation of road traffic. (The Functions of Traffic Wardens Order 1965.)

² The traffic wardens continued to be employed primarily on enforcing waiting restrictions in controlled parking zones and elsewhere and on supervising parking meters. Towards the end of the year, however, their range of duties was extended to include regulation of traffic at peak hour points and supervision at certain school crossings which would otherwise be covered by police. (Report by the Commissioner of Police of the Metropolis for 1967, June 1968.)

å trafikövervakning och trafikdirigering från egentlig polispersonal till befattningshavare utan fullständig polisutbildning.

Stockholm den 28 januari 1969

Eskil Tistad (fp)

Ingrid Segerstedt Wiberg (fp)